

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3029/2020. (II. 10.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Mfv.II.10.286/2018/10. számú ítélete ellen előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Kúria Mfv.II.10.286/2018/10. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kezdeményezte.
- [2] Az indítványozó előadta, hogy 2011. július 1-jétől munkavédelmi felügyelő munkakörben kormányzati szolgálati jogviszonyban állt az alapügy alperesénél. Jogviszonyát az alperes egy munkahelyi konfliktus nyomán azonnali hatályú felmentéssel méltatlanság okán megszüntette. Az indítványozó ennek kapcsán a Kormánytisztviselői Döntőbizottsághoz (a továbbiakban: KDB) fordult közszolgálati panasszal. Panaszát azonban a JHÁT-PDF/634/24/2016. számú határozattal elutasították. E határozattal szemben a Szekszárdi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz nyújtott be keresetet az indítványozó, de a bíróság a keresetét a 3.M.145/2016/18. számú ítéletével elutasította. Az elsőfokú ítélet szerint a munkáltató intézkedése megfelelt a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.) 63. §-ában és 64. §-ában foglalt törvényi feltételeknek. A közigazgatási és munkaügyi bíróság figyelembe vette, hogy a Kttv. 63. § (3) bekezdése értelmében a munkáltató a felmentést köteles indokolni, melyből a felmentés okának világosan ki kell tűnnie, és a munkáltatónak kell bizonyítania, hogy az valós és okszerű. A közigazgatási és munkaügyi bíróság megítélése szerint az indokolás e törvényi követelményeknek eleget tett. A közigazgatási és munkaügyi bíróság azzal érvelt, hogy az azonnali hatályú felmentésre okot adó esemény munkaidőben, számos munkatárs jelenlétében történt, és az indítványozó magatartása alkalmas volt arra, hogy a munkáltató és a munkatársak helytelen megítélését idézze elő, s ezáltal méltatlanság jogcímén felmentsék hivatalából.
- [3] Az indítványozó fellebbezése alapján eljáró Szekszárdi Törvényszék a 10.Mf.20.044/2017/3. számú ítéletével a közigazgatási és munkaügyi bíróság ítéletét, illetve a Kormánytisztviselői Döntőbizottság határozatát megváltoztatta. A másodfokú ítélet szerint az indítványozónak felrótt magatartás nem tartozik a méltatlanság jogintézményéhez. A másodfokú bíróság azzal érvelt, hogy a méltatlanság jogintézményének keretei közé nem tartozhat olyan magatartás szankcionálása, amelyre a törvény más olyan eljárás lefolytatását rendeli, ahol garanciális szabályoknak kell érvényesülniük.
- [4] A másodfokú ítélet ellen a munkáltató felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. A Kúria a Szekszárdi Törvényszék 10.Mf.20.044/2017/3. számú ítéletét hatályon kívül helyezte, és egyúttal a Szekszárdi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.M.145/2016/18. számú ítéletét helybenhagyta. A Kúria jogszabálysértőnek minősítette a másodfokú bíróság azon megállapítását, hogy az adott esetben nem volt helye a méltatlanság megállapításának.
- [5] Az indítványozó az Abtv. 27. § alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában a Kúria Mfv.II.10.286/2018/10. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését azért kérte, mert az szerinte sérti az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében biztosított véleménynyilvánítás szabadságát, a XVII. cikk (3) bekezdését, mely szerint minden munkavállalónak joga van az egészségét, biztonságát és méltóságát tiszteletben tartó munkafeltételekhez, illetve a XXVIII. cikk (1) bekezdését, amely a tisztességes eljáráshoz való jogát garantálja. A tisztességes eljáráshoz való jogát sértőnek tartotta az indítványozó azt, hogy a jogviszonyát megszüntető munkáltatói jogkör gyakorlóját (kormány megbízott) tanúként nem volt hajlandó meghallgatni sem a KDB, sem az I. fokú bíróság, s ezt a Kúria is figyelmen kívül hagyta. Az indítványozó szerint a tanú meghallgatására irányuló indítványát indokolás nélkül utasította el a bíróság. Az indítványozó hivatkozott továbbá arra, hogy munkavállalóként és köztisztviselőként is joga van a véleménynyilvánításhoz. Az indítványozó szerint a kijelentése

önmagában nem volt alkalmas a méltatlanság megállapítására, ehhez szerinte vizsgálni kellett volna a kifejezés által okozott vagy okozható esetleges sérelmet mint hátrányos jogkövetkezményt, amit szerinte a bíróságok elmulasztottak vizsgálni. Az indítványozó végül az egészséget, biztonságot és méltóságot tiszteletben tartó munkafeltételekhez való jogának sérelmére is hivatkozott. A munkahelyi konfliktus szerinte annak következménye volt, hogy több ember feladatát kellett ellátnia, így leterheltsége nagyfokú volt. A jogszabályoknak nem megfelelő működést a munkáltató felé több alkalommal jelezte, továbbá azt is, hogy a munkavégzés körülményei a munkavédelmi előírások megsértése miatt a munkavállalók egészségét folyamatosan veszélyeztették. A munkáltató emiatt ugyanakkor diszkriminatív és provokatív módon viselkedett az indítványozóval, amit az indítványozó szerint a bíróság egyáltalán nem értékelt, ahogyan a munkahelyi konfliktus kapcsán a munkáltató viselkedését, illetve azt sem, hogy az indítványozó keresőképtelen állományban volt az esemény napjától kezdődően.

- [6] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy a támadott bírói döntésekkel szemben előterjesztett alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [7] Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben benyújtott panaszában (az indítványozó képviselőjét a bírósági eljárásban ellátó szakszervezet 2019. március 26-án vette kézhez a Kúria ítéletét; alkotmányjogi panaszát 2019. május 27-én elektronikus úton terjesztette elő) a bírósági eljárást befejező, rendes jogorvoslattal nem támadható kúriai ítéletet támadta. Az indítványozó természetes személy alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége – mivel a támadott kúriai ítélettel lezárt eljárásban félként részt vett – fennáll.
- [8] 2.1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a támadott ítélet megsemmisítését az Alaptörvény XVII. cikk (3) bekezdésének sérelmére hivatkozással is kezdeményezte.
- [9] Az Abtv. 52. §-a kifejezetten rögzíti a határozott kérelem követelményét, melynek részét képezi az indokolás előterjesztésének a kötelezettsége is [52. § (1b) bekezdés b) és e) pont]. „Indokolás hiányában a kérelem nem felel meg határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének, annak elbírálására nincs lehetőség” [34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]]. A jelen indítvány e követelménynek az Alaptörvény XVII. cikk (3) bekezdése vonatkozásában nem tesz eleget. Az indítványozó ugyanis nem terjesztett elő olyan kérelmet, amely a kormányzati szolgálati jogviszonyának felmentéssel történő megszüntetése tárgyában indult eljárásban hozott kúriai döntés kapcsán az említett alaptörvényi cikk által biztosított, az egészséget, biztonságot és méltóságot tiszteletben tartó munkafeltételekhez való joga sérelmét megalapozó érvelést tartalmazott volna. E vonatkozásban ezért érdemi alkotmányossági vizsgálatra nem kerülhetett sor.
- [10] 2.2. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [lásd pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [11] Az Abtv. 27. §-a értelmében az „alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés [...] az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti”.
- [12] Az Abtv. 27. §-ának megfelelően tehát az „Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt, az abban biztosított jogokat védi”, „[a] bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik a testület hatáskörébe”. „Önmagukban [...] a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna.” [Lásd először: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]]
- [13] Lényeges tehát, hogy a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelm orvoslása eszközének” [3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]]. Alkotmányjogi panasz alapján csak a támadott ítélet alkotmányossági szempontú felülvizsgálatára és a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség

kiküszöbölésére kerülhet sor. A tisztességes eljárás alapjoga nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz alapján hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el az esetleges eljárási szabálysértések vonatkozásában. A fentiekre figyelemmel az Alkotmánybíróság megítélése szerint a jelen indítvány alapján az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmére történő hivatkozás nem vet fel olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kéte-lyét, amely az alkotmányjogi panasz befogadását és érdemi vizsgálatát indokolta volna.

- [14] A jelen indítvány alapján az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésének a sérelmére történő hivatkozás sem vet fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kéte-lyét. Az indítványozó azzal érvelt, hogy szerinte a kijelentése önmagában nem volt alkalmas a méltatlanság megállapítására, és a bíróság elmulasztotta vizsgálni a kifejezés által okozott vagy okozható esetleges sérelmet mint hátrányos jogkövetkezményt, és ezáltal nem mérlegelte a véleménynyilvánításhoz való jog korlátozásának indokolhatóságát sem. Ennek kapcsán egyrészt fontos rámutatni, hogy az alapügyben hozott bírói döntések szerint a méltatlanság megállapítására nem önmagában az indítványozó véleménynyilvánítása miatt került sor. A bíróság a méltatlanság megállapításánál figyelembe vette az indítványozó kormánytisztviselői jogviszonyából adódó kötelezettsége megszegését, az osztályvezetőjével szembeni provokatív fellépését, és ezen túlmenően az osztályvezetővel szembeni durva kifejezéseit. Másrészt lényeges, hogy a bíróság a méltatlanság megállapí-tásánál az indítványozó magatartását, illetve az osztályvezetőjével szembeni kifejezéseit is értékelve, szükség-képpen tehát a jogkövetkezmény alkalmazásának indokoltságát mérlegelve döntött. Az indítvány pedig nem utal arra, és érvekkel sem támasztja alá, hogy a bírói döntésből állítólagosan következő, a véleménynyilvánítá-si szabadságot érintő feltételezett alapjog-korlátozás az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésébe foglalt követel-ménybe ütközött volna.

- [15] 3. Mivel a fent kifejtettek szerint az alkotmányjogi panasz részben nem tett eleget az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjában írt feltételeknek, illetve a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában előírt feltételének, az Alkotmány-bíróság azt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2020. január 28.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1139/2019.

